Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2024/629

7.3.2024

KOMISSION SUOSITUS (EU) 2024/629,

annettu 18 päivänä joulukuuta 2023,

kauden 2021–2030 kattavan Suomen yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnoksesta sekä Suomen toimenpiteiden johdonmukaisuudesta unionin ilmastoneutraaliustavoitteen ja sopeutumisen edistymisen varmistamisen kanssa

(Ainoastaan suomen- ja ruotsinkieliset tekstit ovat todistusvoimaisia)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

ottaa huomioon energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta 11 päivänä joulukuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ([1]) ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan ja 14 artiklan 6 kohdan,

ottaa huomioon puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta 30 päivänä kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1119 ([2]) ja erityisesti sen 7 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

Kauden 2021–2030 kattavaa Suomen yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnosta koskeva suositus

(1) Suomi toimitti yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa päivitysluonnoksen 30 päivänä kesäkuuta 2023.

(2) Asetuksen (EU) 2018/1999, jäljempänä 'hallintoasetus', 3 artiklassa ja liitteessä I määritetään seikat, joiden on sisällyttävä yhdennettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien päivityksiin. Komissio antoi joulukuussa 2022 jäsenvaltioille ohjeita ([3]) päivitettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien luonnosten ja lopullisten suunnitelmien laatimisprosessista ja sen laajuudesta. Ohjeissa kuvataan hyviä käytäntöjä ja kerrotaan energia- ja ilmastopolitiikan viimeaikaisten poliittisten, oikeudellisten ja geopoliittisten tapahtumien seurauksista.

(3) Komissio on REPowerEU-suunnitelman ([4]) yhteydessä ja osana vuosien 2022 ja 2023 eurooppalaisia ohjausjaksoja kiinnittänyt vahvasti huomiota jäsenvaltioiden energia- ja ilmastoasioihin liittyviin uudistuksiin ja investointeihin, joita tarvitaan, jotta energiavarmuutta ja kohtuuhintaisuutta voidaan vahvistaa vauhdittamalla vihreää ja oikeudenmukaista siirtymää. Tämä näkyy Suomelle vuosina 2022 ja 2023 annetuissa maaraporteissa ([5]) ja neuvoston suosituksissa ([6]). Jäsenvaltioiden olisi otettava viimeisimmät maakohtaiset suositukset huomioon lopullisissa päivitetyissä yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissaan.

([1]) EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1.
([2]) EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1.
([3]) Komission tiedonanto: Ohjeet jäsenvaltioille vuosien 2021–2030 kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien päivittämisestä (EUVL C 495, 29.12.2022, s. 24).
([4]) COM (2022) 230 final.
([5]) COM (2022) 611 final ja SWD(2023) 626 final.
([6]) COM (2022) 611, suositus neuvoston suositukseksi; COM (2023) 626 final, suositus neuvoston suositukseksi.

(4) Taakanjakoasetuksen ([7]) mukaisten kansallisten tavoitteiden toteuttamista koskevat komission suositukset perustuvat todennäköisyyteen, että jäsenvaltiot pitävät kiinni vuoden 2030 tavoitteista, kun otetaan huomioon säännöt taakanjakoasetuksen mukaisten joustojen käytöstä.

(5) Hiilidioksidin talteenottoa, käyttöä ja varastointia (CCUS) koskevilla komission suosituksilla pyritään saamaan yleiskuva näiden teknologioiden aiotusta käyttöönotosta kansallisella tasolla sekä tiedot vuoteen 2030 mennessä talteenotettaviksi suunnitelluista hiilidioksidin vuotuisista määristä eriteltyinä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY ([8]) soveltamisalaan kuuluvista laitoksista ja muista lähteistä (esim. biogeeniset lähteet tai suora talteenotto ilmasta) talteenotettuun hiilidioksidiin, suunnitellusta hiilidioksidin siirtoinfrastruktuurista sekä potentiaalisesta kotimaisesta hiilidioksidin varastointikapasiteetista ja hiilidioksidin syöttömääristä, joiden suunnitellaan olevan käytettävissä vuonna 2030.

(6) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/841 (maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskeva asetus, jäljempänä 'LULUCF-asetus') ([9]) mukaista suoriutumista koskevissa komission suosituksissa käsitellään sitä, miten jäsenvaltio toteuttaa ”ei debetsaldoa -sääntöä” kaudella 2021–2025 (kausi 1) ja omat kansalliset tavoitteensa kaudella 2026–2030 (kausi 2), kun otetaan huomioon säännöt mainitussa asetuksessa säädettyjen joustojen käytöstä. Komission suosituksissa otetaan myös huomioon, että kaudella 1 LULUCF-asetuksen mukaiset ylijäämäpäästöt siirretään automaattisesti taakanjakoasetuksen tavoitteisiin.

(7) Sopeutumista koskevissa komission suosituksissa tarkastellaan, missä määrin Suomi on sisällyttänyt päivitettyyn kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaansa sopeutumistavoitteita, joissa otetaan huomioon sellaiset ilmastoriskit, jotka voisivat estää Suomea saavuttamasta energiaunionin tavoitteet ja päämäärät. Vesienhoitoon on muuttuvissa ilmasto-oloissa kiinnitettävä erityistä huomiota sähkön toimitushäiriöiden riskin vuoksi, koska tulvat, helle ja kuivuus vaikuttavat energiantuotantoon.

(8) Suomen uusiutuvan energian tavoitetasoa koskevat komission suositukset perustuvat asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä II vahvistettuun objektiivisiin kriteereihin perustuvaan kaavaan sekä Suomen kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnoksesta puuttuviin tärkeimpiin politiikkoihin ja toimenpiteisiin, joilla Suomen kansallinen panos unionin sitovaan uusiutuvan energian tavoitteeseen, joka on vähintään 42,5 prosenttia vuonna 2030, voidaan saavuttaa oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti niin, että yhteisenä pyrkimyksenä on nostaa tavoite 45 prosenttiin uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 ([10]), mukaisesti. Komission suositukset perustuvat myös siihen, miten Suomi edistää mainitun direktiivin 15 a, 22 a, 23, 24 ja 25 artiklan erityistavoitteita sekä niihin liittyviä politiikkoja ja toimenpiteitä, joilla direktiivi saatetaan nopeasti osaksi kansallista lainsäädäntöä ja pannaan täytäntöön. Suosituksista käy ilmi, kuinka tärkeää on laatia kattava uusiutuvan energian, erityisesti tuulienergian, käyttöönottoa koskeva pitkän aikavälin suunnitelma, jotta voidaan lisätä näkyvyyttä Euroopan tuotantoteollisuuden ja verkonhaltijoiden kannalta Euroopan tuulivoimapaketin ([11]) mukaisesti.

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/842, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna 19 päivänä huhtikuuta 2023 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/857 sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, annetun asetuksen (EU) 2018/842 ja asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta (EUVL L 111, 26.4.2023, s. 1).

([8]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

([9]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/841, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta aiheutuvien kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistumien sisällyttämisestä vuoteen 2030 ulottuviin ilmasto- ja energiapolitiikan puitteisiin sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 ja päätöksen N:o 529/2013/EU muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksen (EU) 2018/841 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse soveltamisalasta, raportointia ja vaatimusten noudattamista koskevien sääntöjen yksinkertaistamisesta ja jäsenvaltioiden tavoitteiden asettamisesta vuodelle 2030 sekä asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta seurannan, raportoinnin, edistymisen seurannan ja uudelleentarkastelun parantamisen osalta 19 päivänä huhtikuuta 2023 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/839 (EUVL L 107, 21.4.2023, s. 1).

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta 18 päivänä lokakuuta 2023 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2023/2413 (EUVL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([11]) Tiedonanto Euroopan tuulivoimaa koskevasta toimintasuunnitelmasta, COM (2023) 669 final, 24.10.2023, ja tiedonanto EU:n merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamisesta, COM (2023) 668 final.

(9) Komission suositukset kansallisesta panoksesta energiatehokkuuteen perustuvat energiatehokkuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2023/1791 ([12]) 4 artiklaan sekä mainitun direktiivin liitteessä I olevaan kaavaan ja siihen liittyviin politiikkoihin ja toimenpiteisiin sen täytäntöönpanemiseksi.

(10) Komission suosituksissa kiinnitetään erityistä huomiota tavoitteisiin, päämääriin ja panoksiin sekä niihin liittyviin politiikkoihin ja toimenpiteisiin REPowerEU-suunnitelman toteuttamiseksi, jotta riippuvuudesta Venäjän fossiilisista polttoaineista päästään vaiheittain nopeasti irti. Suosituksissa otetaan huomioon ”Kaasua säästöön talven varalle” -paketin ([13]) täytäntöönpanosta saadut kokemukset. Niistä käy ilmi välttämätön tarve tehdä energiajärjestelmästä kestävämpi, kun otetaan huomioon velvoitteet, jotka johtuvat sähköalan riskeihin varautumisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2019/941 ([14]) ja kaasun toimitusvarmuudesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2017/1938 ([15]) sekä energian varastoinnista annetun komission suosituksen ([16]) mukaisesta energian varastoinnin parantamisesta.

(11) Komission suosituksissa otetaan huomioon tarve nopeuttaa energian sisämarkkinoiden yhdentymistä joustavuuden roolin vahvistamiseksi sekä kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi ja kuluttajien suojelemiseksi. Komission suosituksissa otetaan myös huomioon, että asetuksen (EU) 2018/1999 3 artiklan ja komission suosituksen (EU) 2023/2407 ([17]) vaatimusten mukaisesti on tärkeää arvioida energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien lukumäärää.

(12) Komission suosituksista käy ilmi, että on tärkeää varmistaa riittävät investoinnit puhtaan energian alan tutkimukseen ja innovointiin kehitys- ja valmistuskapasiteetin lisäämiseksi, mukaan lukien energiaintensiivistä teollisuutta ja muita yrityksiä koskevat asianmukaiset politiikat ja toimenpiteet, sekä tarve parantaa nettonollateollisuuden työvoiman osaamista vahvan, kilpailukykyisen ja puhtaan talouden vakiinnuttamiseksi unionissa.

(13) Komission suositusten pohjalla ovat Pariisin sopimuksen mukaiset sitoumukset fossiilisten polttoaineiden käytön vaiheittaisesta lopettamisesta sekä fossiilisten polttoaineiden tukien vaiheittaisen poistamisen tärkeys.

(14) Investointitarpeita koskevat komission suositukset perustuvat komission arvioon siitä, esitetäänkö suunnitelman päivitysluonnoksessa yleiskatsaus investointitarpeista energiaunionin kaikkiin ulottuvuuksiin liittyvien tavoitteiden, päämäärien ja panosten saavuttamiseksi, ilmoitetaanko siinä rahoituslähteet eriteltyinä yksityisiin ja julkisiin lähteisiin, luonnostellaanko siinä investointeja, jotka ovat johdonmukaisia Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman, Suomen alueellisten oikeudenmukaista siirtymää koskevien suunnitelmien ja talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annettujen vuosien 2022–2023 maakohtaisten suositusten kanssa, ja sisältääkö se perusteellisen makrotaloudellisen arvioinnin suunnitelluista politiikoista ja toimenpiteistä. Kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa olisi varmistettava kansallisten politiikkojen ja toimenpiteiden läpinäkyvyys ja ennustettavuus investointivarmuuden tukemiseksi.

(15) Komission suosituksista käy ilmi, että on ratkaisevan tärkeää varmistaa varhainen ja osallistava kuuleminen suunnitelmasta, mukaan lukien Århusin yleissopimuksen ([18]) mukainen yleisön tehokas osallistuminen riittävin tiedoin ja riittävässä aikataulussa sekä laaja alueellinen kuuleminen.

([12]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/1791, annettu 13 päivänä syyskuuta 2023, energiatehokkuudesta ja asetuksen (EU) 2023/955 muuttamisesta (EUVL L 231, 20.9.2023, s. 1).

([13]) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ”Kaasua säästöön talven varalle”, COM(2022) 360 final.

([14]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/941, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, riskeihin varautumisesta sähköalalla ja direktiivin 2005/89/EY kumoamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 1).

([15]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1938, annettu 25 päivänä lokakuuta 2017, toimista kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja asetuksen (EU) N:o 994/2010 kumoamisesta (EUVL L 280, 28.10.2017, s. 1).

([16]) Komission suositus, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2023, energian varastointi – vähähiilisen ja varman EU:n energiajärjestelmän tukijalka (EUVL C 103, 20.3.2023, s. 1).

([17]) Komission suositus (EU) 2023/2407, annettu 20 päivänä lokakuuta 2023, energiaköyhyydestä, (EUVL L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([18]) Tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa 25 päivänä kesäkuuta 1998 tehty yleissopimus (Århusin yleissopimus).

(16) Oikeudenmukaista siirtymää koskevat komission suositukset perustuvat komission arvioon siitä, yksilöidäänkö Suomen suunnitelmassa riittävän syvällisesti ilmasto- ja energiasiirtymän sosiaaliset sekä työllisyyteen ja osaamiseen kohdistuvat vaikutukset ja luonnostellaanko siinä oikeudenmukaisen siirtymän edistämiseen asianmukaisia liitännäispolitiikkoja ja -toimenpiteitä, joilla edistetään samalla sekä ihmisoikeuksia että sukupuolten tasa-arvoa.

(17) Komission Suomelle antamien suositusten perustana on kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnoksen arviointi ([19]), joka julkaistaan tämän suosituksen yhteydessä.

(18) Suomen olisi otettava nämä suositukset asianmukaisesti huomioon laatiessaan lopullista päivitettyä yhdennettyä kansallista energia- ja ilmastosuunnitelmaansa, joka on toimitettava viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2024.

Suositukset johdonmukaisuudesta unionin ilmastoneutraaliustavoitteen ja sopeutumisessa edistymisen varmistamisen kanssa

(19) Komission on asetuksen (EU) 2021/1119 (eurooppalainen ilmastolaki) mukaan arvioitava kansallisten toimenpiteiden johdonmukaisuutta ilmastoneutraaliustavoitteen ja sopeutumisessa edistymisen varmistamisen kanssa. Komissio on arvioinut Suomen toimenpiteiden johdonmukaisuutta näiden tavoitteiden kanssa ([20]).

SUOSITTAA, ETTÄ SUOMI TOTEUTTAA TOIMIA, JOILLA SE

ASETUKSEN (EU) 2018/1999 MUKAISEN KANSALLISEN ENERGIA- JA ILMASTOSUUNNITELMAN PÄIVITYSLUONNOKSEN OSALTA

1. esittää ennusteita, joista käy ilmi, miten nykyisillä ja suunniteltuilla politiikoilla ja toimenpiteillä saavutetaan kansallinen kasvihuonekaasupäästötavoite, joka on 50 prosentin vähennys vuonna 2030 verrattuna taakanjakoasetuksen mukaisiin vuoden 2005 tasoihin; määrittää tarvittaessa lisäpolitiikkoja ja -toimenpiteitä, mukaan lukien sellaisia, jotka koskevat teollisista prosesseista ja tuotteiden käytöstä sekä maataloudesta ja jätehuollosta peräisin olevaa metaania, typpioksiduulia ja F-kaasuja, tai sen, miten taakanjakoasetuksen mukaisia joustomahdollisuuksia käytetään vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi; täydentää politiikkoja ja toimenpiteitä koskevia tietoja ja ilmoittaa selkeästi niiden soveltamisalan, aikataulun ja mahdollisuuksien mukaan myös odotetun kasvihuonekaasupäästöjen vähennysvaikutuksen, myös unionin rahoitusohjelmien (mm. yhteisen maatalouspolitiikan) toimenpiteiden osalta;

2. määrittää lähteineen sen hiilidioksidipäästöjen määrän, joka voitaisiin vuosittain ottaa talteen vuoteen 2030 mennessä; antaa yksityiskohtaiset tiedot siitä, miten talteenotettu hiilidioksidi siirretään tai kuljetetaan;

3. esittää konkreettisen etenemissuunnitelman asetuksessa (EU) 2018/841 määritellyn kansallisen LULUCF-tavoitteen saavuttamiseksi; sisällyttää LULUCF-sektorille lisätoimenpiteitä ja esittää yksityiskohtaiset tiedot niiden ajoituksesta ja soveltamisalasta sekä määrälliset tiedot niiden odotetusta vaikutuksesta sen varmistamisessa, että kasvihuonekaasujen poistumat vastaavat tosiasiallisesti EU:n vuoden 2030 nettopoistumatavoitetta (−310 MtCO2eq) ja asetuksessa (EU) 2018/841 määritettyä maakohtaista poistumatavoitetta, joka on −2889 Kt CO2eq; antaa lisätietoja LULUCF-sektorille suunnitelluista toimenpiteistä ja määrittää niiden odotetun vaikutuksen poistumiin tai päästöihin;

4. harkitsee kestävään metsänhoitoon liittyviä toimia, joilla pyritään entisestään vähentämään metsämaan muuntamista muuksi maaksi (metsänhävitys), sekä toimia, jotka liittyvät hiiliviljelyyn ja pitkäkestoisiin hiiltä varastoiviin materiaaleihin ja integroituihin lähestymistapoihin, kuten luontoon perustuviin ratkaisuihin, joilla edistetään ekosysteemien suojelua ja ennallistamista koskevia tavoitteita sekä muita ympäristötavoitteita, ja edelleen toimia, jotka liittyvät biomassaan liittyvien energiatehokkuustoimenpiteiden edistämiseen ja täytäntöönpanoon, biopohjaisten eristysmateriaalien tuotanto mukaan luettuna. Näiden toimien yhteydessä olisi arvioitava, miten voidaan tehostaa niiden vaikutusta kaikkiin maanieluihin ja -varastoihin sekä maan luonnonhäiriöherkkyyden vähentämiseen; varmistaa, että kansallisissa inventaarioissa tehdyt menetelmätarkastukset ovat johdonmukaisia suunniteltujen toimenpiteiden kvantifioinnin kanssa; antaa selkeää tietoa siitä, miten julkisia varoja (sekä unionin varoja yhteinen maatalouspolitiikka mukaan luettuna että valtiontukia) ja hiiliviljelyjärjestelmistä saatavaa yksityistä rahoitusta käytetään johdonmukaisesti ja tehokkaasti kansallisen nettopoistumatavoitteen saavuttamiseen; antaa asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä V olevan 3 osan mukaisesti tietoja tilanteesta ja edistymisestä korkeampien määrittämistasojen/maantieteellisesti täsmällisten tietoaineistojen parantamisessa seurantaa, raportointia ja todentamista varten;

([19]) SWD(2023) 914.

([20]) Vuoden 2023 kertomus EU:n ilmastotoimista, COM(2023) 653 final, ja Commission Staff Working Document Assessment of progress on climate adaptation in the individual Member States according to the European Climate Law, SWD(2023) 932.

5. esittelee ja kvantifioi paremmin yhteyttä niihin energiaunionin nimenomaisiin tavoitteisiin ja politiikkoihin, joita sopeutumispolitiikoilla ja -toimenpiteillä olisi tarkoitus tukea;

6. nostaa tavoitetta, jonka mukaan uusiutuvien energialähteiden osuus panoksena direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä II olevalla kaavalla, 3 artiklan 1 kohdassa vahvistettuun uusiutuvaa energiaa koskevaan EU:n sitovaan tavoitteeseen vuodelle 2030 on vähintään 62 prosenttia; sisällyttää suunnitelmaan ohjeellisen kehityskulun, joka saavuttaa asetuksen (EU) 2018/1999 4 artiklan a alakohdan 2 alakohdan mukaiset vuosien 2025 ja 2027 vertailukohdat;

7. laatii uusiutuvan energian teknologioiden arvioidut kehityskulut ja pitkän aikavälin käyttöönottosuunnitelman seuraaviksi kymmeneksi vuodeksi vuoden 2040 näkymineen; sisällyttää suunnitelmaan ohjeellisen tavoitteen innovatiivisia uusiutuvan energian teknologioita varten direktiivin (EU) 2018/2011, sellaisena kuin se on muutettuna, mukaisesti; sisällyttää suunnitelmaan erityistavoitteet, joilla edistetään rakennusten ja teollisuuden ohjeellisia alatavoitteita vuodelle 2030, sekä muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden sitovan vähimmäistason teollisuudessa ja liikenteessä vuoteen 2030 mennessä;

8. laatii edelleen yksityiskohtaisia ja kvantifioituja politiikkoja ja toimenpiteitä siten, että Suomen kansallinen panos EU:n sitovaan uusiutuvan energian tavoitteeseen, joka on 42,5 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, voidaan saavuttaa oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti pyrkien nostamaan se kollektiivisesti 45 prosenttiin; kuvailee erityisesti niitä uusiutuvan energian teknologioita, joiden osalta Suomi aikoo nimetä ”uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita”, joilla menettelyt ovat nopeampia ja yksinkertaisempia; kuvailee, miten uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa pyritään nopeuttamaan ottamalla käyttöön uusiutuvan energian ostosopimuksia, alkuperätakuita ja mahdollistavat puitteet itse tuotetun energian kulutuksen ja energiayhteisöjen edistämiseksi; täsmentää, miten liikennealan polttoainetoimittajia koskeva velvoite otetaan huomioon, ja sisällyttää suunnitelmaan vastaavia toimenpiteitä, joilla edistetään vetyä teollisuudessa ja valmistellaan EU:ta uusiutuvan vedyn kauppaan;

9. sisällyttää suunnitelmaan direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, 29 artiklassa säädettyjen tiukennettujen kestävyyskriteerien mukaisen arvioinnin metsäbiomassan kotimaisesta tarjonnasta energiatarkoituksiin vuosina 2021–2030 ja arvioinnin siitä, onko metsäbiomassan suunniteltu käyttö energiantuotantoon yhteensopivaa tarkistetun LULUCF-asetuksen mukaisten Suomen velvoitteiden kanssa, erityisesti vuosiksi 2026–2030, sekä tällaisen yhteensopivuuden varmistavien kansallisten toimenpiteiden ja politiikkojen kanssa; sisällyttää suunnitelmaan lisätoimenpiteitä biometaanin kestävän tuotannon edistämiseksi, kun otetaan huomioon kestävän biokaasun/biometaanin potentiaali ja tuotanto, maakaasun kulutusprofiili ja olemassa oleva infrastruktuuri, mädätteen käyttö ja biogeenisen hiilidioksidin käyttötavat Suomessa;

10. esittää mahdollisuuksien mukaan odotetun aikataulun vaiheille, jotka johtavat sellaisten lainsäädännöllisten ja muiden politiikkojen ja toimenpiteiden hyväksymiseen, joiden tarkoituksena on saattaa direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panna ne täytäntöön, erityisesti edellisissä kohdissa mainittujen toimenpiteiden osalta;

11. sisällyttää suunnitelmaan energian loppukulutukseen perustuvan kansallisen energiatehokkuuspanoksen vuoteen 2030 ulottuvaan EU:n sitovaan energian loppukulutustavoitteeseen direktiivin (EU) 2023/1791 4 artiklan ja liitteen I mukaisesti tai panoksen, joka on yhtä suuri kuin korjattu ohjeellinen kansallinen panos, jonka komissio toimittaa kullekin jäsenvaltiolle viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2024 mainitun direktiivin 4 artiklan 5 kohdan mukaisesti; sisällyttää suunnitelmaan primäärienergian kulutukseen perustuvan kansallisen energiatehokkuuspanoksen EU:n ohjeelliseen primäärienergian kulutustavoitteeseen direktiivin (EU) 2023/1791 4 artiklan ja liitteen I mukaisesti; sisällyttää suunnitelmaan sektorikohtaisesti eritellyn energiankulutuksen vähennysmäärän, joka kaikkien julkisten elinten on saavutettava, sekä julkisten elinten omistamien lämmitettyjen ja/tai jäähdytettyjen rakennusten kokonaispinta-alan, joka on peruskorjattava vuosittain, tai vastaavat vuotuiset energiansäästöt, jotka on saavutettava; sisällyttää suunnitelmaan lisäksi 1 päivän tammikuuta 2021 ja 31 päivän joulukuuta 2030 välisenä aikana saavutettavien kumulatiivisten energiasäästöjen määrän ja tarvittaessa antaa selvityksen siitä, miten vuotuinen säästöaste ja laskennan perustilanne on määritetty;

12. laatii kattavat politiikat ja toimenpiteet kansallisten energiatehokkuuspanosten saavuttamiseksi ja energiatehokkuus etusijalle -periaatteen toteuttamiseksi; määrittää tehokkaita energiatehokkuuden rahoitusohjelmia ja tukijärjestelmiä, joilla voidaan mobilisoida yksityisiä investointeja ja lisätä yhteisrahoitusta; laatii energiansäästötoimenpiteet, jotka tarvitaan sen varmistamiseen, että vaadittu kumulatiivinen loppukäytön energiasäästö saavutetaan vuoteen 2030 mennessä;

13. sisällyttää suunnitelmaan päivitetyn tavoitetason sille, että varmistetaan erittäin energiatehokas ja hiilivapaa kansallinen rakennuskanta ja olemassa olevat rakennukset muutetaan päästöttömiksi vuoteen 2050 mennessä, mukaan lukien välitavoitteet vuosille 2030 ja 2040, sekä vertailun uusimpaan pitkän aikavälin peruskorjausstrategiaan; sisällyttää suunnitelmaan lisätietoja näihin tavoitteisiin liittyvistä, rakennuksia koskevista toimenpiteistä sekä näiden toimenpiteiden rahoituksesta ja niiden odotetusta vaikutuksesta energiasäästöihin;

14. vahvistaa energiajärjestelmän häiriönsietokykyä erityisesti asettamalla tavoitteen energian varastoinnin käyttöönotolle; määrittää asianmukaiset toimenpiteet ydinmateriaalien, polttoaineen, varaosien ja palvelujen monipuolistamiseksi ja pitkäaikaiseksi toimittamiseksi kiinnittäen erityistä huomiota Loviisan ydinvoimalan vaihtoehtoisiin toimituksiin (VVER-440-reaktorit) sekä ydinjätehuoltoon pitkällä aikavälillä; antaa yksityiskohtaiset tiedot vaihtoehtoisista suunnitelmista peruutetun Hanhikiven ydinvoimalan vähähiilisen tuotantokapasiteetin korvaamiseksi; arvioi öljyinfrastruktuurin (jalostamot, öljyvarastot) riittävyyttä suhteessa öljyn kysynnän odotettuun vähenemiseen ja siirtymiseen kohti vähähiilisiä vaihtoehtoja;

15. esittää selkeät tavoitteet ja päämäärät erityisesti kysyntäjoustolle energiajärjestelmän joustavuuden parantamiseksi joustotarpeiden arvioinnin perusteella ja kuvaa erityistoimenpiteet energiajärjestelmän integroinnin helpottamiseksi direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, 20 a artiklan yhteydessä;

16. kehittää edelleen lähestymistapaa energiaköyhyyden torjumiseen sisällyttämällä suunnitelmaan arvion niiden kotitalouksien tilanteesta, jotka tällä hetkellä kärsivät energiaköyhyydestä, sekä ilmoittamalla asetuksessa (EU) 2018/1999 edellytetty erityinen mitattavissa oleva vähennystavoite ottaen huomioon suositus (EU) 2023/2407; antaa lisätietoja nykyisistä ja mahdollisista toimenpiteistä energiaköyhyyden torjumiseksi sekä siihen kohdennetuista rahoitusvaroista niin sosiaalipolitiikan (kohtuuhintaisuus) kuin rakenteellisten energiatoimenpiteiden näkökulmasta;

17. selkeyttää edelleen puhtaiden teknologioiden käyttöönottoon liittyviä kansallisia tutkimus-, innovointi- ja kilpailukykytavoitteita ja luo vuosiksi 2030 ja 2050 etenemispolun, jolla voidaan tukea teollisuuden hiilestä irtautumista ja edistää yritysten siirtymistä kohti nettonolla- ja kiertotaloutta; tuo esiin politiikkoja ja toimenpiteitä, joilla edistetään nettonollahankkeiden kehittämistä, mukaan lukien energiaintensiivisen teollisuuden kannalta merkitykselliset hankkeet; esittää ennakoitavan ja yksinkertaistetun sääntelykehyksen lupamenettelyille ja kuvaa sitä, miten kansallisen rahoituksen saatavuutta tarvittaessa yksinkertaistetaan; osoittaa yksityiskohtaisia politiikkoja ja toimenpiteitä energiajärjestelmän digitalisointiin, puhtaaseen energiaan liittyvien taitojen kehittämiseen ja läpinäkyvän kaupan helpottamiseen keskeisten nettonollakomponenttien ja -laitteiden häiriönsietokykyisten ja kestävien toimitusketjujen mahdollistamiseksi;

18. määrittää uudistukset ja toimenpiteet energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien yksityisten investointien mobilisoimiseksi; sisällyttää suunnitelmaan kattavan ja johdonmukaisen yleiskuvan julkisista ja yksityisistä investointitarpeista kokonaismääränä ja sektoreittain; täydentää alhaalta ylöspäin suuntautuvaa hankekohtaista arviointia koko talouden kattavalla ylhäältä alaspäin -arvioinnilla; erittelee yksityiskohtaisemmin kokonaisinvestointitarpeet ja antaa lisätietoja kansallisista, alueellisista ja EU:n rahoituslähteistä sekä mobilisoitavista yksityisistä rahoituslähteistä; antaa lisäksi lyhyen kuvauksen siitä, minkä tyyppisiä rahoitustukijärjestelmiä on valittu niiden politiikkojen ja toimenpiteiden toteuttamiseen, jotka rahoitetaan julkisesta talousarviosta ja unionin varoista, ja sellaisten sekamuotoisten rahoitusvälineiden käytöstä, joissa hyödynnetään avustuksia, lainoja, teknistä apua ja julkisia takuita, mukaan lukien kansallisten kehityspankkien rooli kussakin järjestelmässä ja/tai yksityisen rahoituksen mobilisointitapa; harkitsee toisiin jäsenvaltioihin tehtävien siirtojen kustannustehokasta toteuttamista rahoituslähteenä; esittää luotettavan arvion suunniteltujen politiikkojen ja toimenpiteiden makrotaloudellisista vaikutuksista;

19. kuvailee, miten päivitettyyn suunnitelmaan sisältyvät politiikat ja toimenpiteet ovat johdonmukaisia Suomen tarkistetun elpymis- ja palautumissuunnitelman, REPowerEU-luku mukaan luettuna, kanssa;

20. selittää yksityiskohtaisesti, miten ja mihin mennessä Suomi aikoo vaiheittain luopua fossiilisten polttoaineiden tuista; selittää yksityiskohtaisesti, miten Suomi aikoo vaiheittain luopua kiinteistä fossiilisista polttoaineista sähköntuotannossa selventämällä asiaa koskevia sitoumuksia ja toimenpiteitä;

21. tarkentaa analyyttistä perustaa esittämällä suunniteltujen politiikkojen ja toimenpiteiden mukaisia ennusteita siitä, miten energiajärjestelmä kehittyy vuoteen 2040 mennessä;

22. antaa yksityiskohtaista tietoa ilmasto- ja energiasiirtymän sosiaalisista, työllisyys- ja osaamisvaikutuksista tai muista jakaumavaikutuksista sekä oikeudenmukaista siirtymää tukevista suunnitelluista tavoitteista, politiikoista ja toimenpiteistä; määrittää tuen muodon, aloitteiden vaikutuksen, kohderyhmät ja kohdennetut resurssit ottaen huomioon oikeudenmukaisesta siirtymisestä ilmastoneutraaliuteen annetun neuvoston suosituksen ([21]); varmistaa, että alueellisissa oikeudenmukaista siirtymää koskevissa suunnitelmissa esitetty turpeentuotannon vähentämisaikataulu on linjassa lopullisen päivitetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman kanssa; sisällyttää suunnitelmaan mahdollisuuksien mukaan lisäelementtejä, jotta voidaan luoda riittävä analyyttinen perusta tulevan ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman laatimiselleEuroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/955 ([22]) mukaisesti, mukaan lukien tiedot siitä, miten voidaan arvioida rakennusten, tieliikenteen ja muiden alojen polttoaineiden polttoa koskevan päästökauppajärjestelmän haasteita ja sosiaalisia vaikutuksia kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin sekä yksilöidä mahdolliset tuensaajat ja asiaankuuluva poliittinen kehys; selittää, miten kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa määritetty poliittinen kehys edistää Suomen ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman laatimista ja miten näiden kahden suunnitelman välinen johdonmukaisuus varmistetaan;

23. varmistaa kansalaisten osallistavan osallistumisen kohtuullisessa ajassa sekä paikallisviranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan laajan osallistumisen suunnitelman valmisteluun; antaa selkeän yleiskuvan siitä, miten kuulemisprosessi mahdollistaa kaikkien asiaankuuluvien viranomaisten, kansalaisten ja sidosryhmien, myös työmarkkinaosapuolten, laajan osallistumisen sekä päivitysluonnoksen että lopullisen päivitetyn suunnitelman valmisteluun; esittää yhteenvedon eri toimijoiden esittämistä näkemyksistä ja siitä, miten suunnitelmassa otetaan huomioon kuulemisten aikana esitetyt näkemykset.

Tehty Brysselissä 18 päivänä joulukuuta 2023.

Komission puolesta
Kadri SIMSON
Komission jäsen

([21]) Neuvoston suositus, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2022, oikeudenmukaisesta siirtymisestä ilmastoneutraaliuteen (EUVL C 243, 27.6.2022, s. 35).

([22]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/955, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, sosiaalisen ilmastorahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2021/1060 muuttamisesta (EUVL L 130, 16.5.2023, s. 1).